

Nærings- og handelsdepartementet
PB 8014 DEP
0030 OSLO

Deres ref./Your ref.
200401144-1/mir

Vår ref./Our ref.
2004/405/IHA/003

Dato/Date
28.05.2004

Endringer i lov om elektronisk signatur – innspill til høring

Vi viser til brev datert 09.03.04 hvor departementet ber om innspill til forslag om endringer i lov om elektronisk signatur.

Generelt

Høringsforslaget foreslår å innføre en forskriftshjemmel i lov om elektronisk signatur som åpner for at det kan etableres frivillige sertifiserings- og godkjenningsordninger.

Det bes om tilbakemelding på om det er fornuftig å ha denne hjemmelen i et sektornøytralt regelverk.

Det spørres om det kan pekes på områder der forskriftshjemmelen vil kunne påskynde og forenkle arbeidet med rettslig faktisk åpne for elektronisk kommunikasjon.

Vurdering av ordningen

Det er fornuftig å innføre en form for sertifiseringsordning som skal sikre elektroniske signaturer. Kommunikasjonen via e-post og internett har økt i omfang, samtidig som muligheten for kontroll ikke er tilstrekkelig. Det er et stort behov for sikring av informasjon som går via elektroniske medier.

Det er svært fornuftig å hjemle sertifiseringsordningen i et sektornøytralt regelverk.

Av områder ut over banktjenester antas at ethvert område der det inngås bindende kontrakter vil være tjent med et elektronisk alternativ. Det vil egentlig gjelde ethvert område der partene har behov for "notoritet" i forhold til tredjepart.

Det er i ferd med å vokse frem et marked for arkivering av elektronisk post, ved at en tredjepart sørger for at bekreftelse på sendt og mottatte e-post, samt lagring av e-post og

bekreftelser. Denne tjenesten vil først kunne få den nødvendige tillit hvis det fantes en godkjenningsordning.

Kommentarer til selve lovbestemmelsen

4.3.1 Direktivet om elektronisk signatur

Frivillige akkrediteringsordninger er i direktivet definert på følgende måte (jfr. Endringsforslaget):

"... enhver tillatelse som fastsetter rettigheter og forpliktelser for yting av sertifikattjenester, som skal utstedes på anmodning fra den berørte tilbyder av sertifikattjenester av det offentlige eller private organ som er pålagt å utarbeide og føre tilsyn med overholdelsen av slike rettigheter og forpliktelser, og der tilbyderen av sertifikattjenester ikke er berettiget til å utøve de rettighetene som tillatelsen gir, før vedkommende har mottatt organets beslutning."

4.3.2 Forslag til endringer i lov om elektronisk signatur

Departementet foreslår at begrepet "frivillige sertifiserings- eller godkjenningsordninger" defineres i loven. Definisjonen tar utgangspunkt i definisjonen av "frivillige akkrediteringsordninger" i artikkel 2 nr 13. i direktivet. Begrepet foreslås definert i lov om elektronisk signatur ny § 3 nr 11, og skal omfatte både akkreditert og ikke akkreditert sertifisering og godkjenning.

Ny § 3 nr 11 - "frivillige sertifiserings- og godkjenningsordninger: enhver ordning der en tredje part

- Skriftlig bekrefter at en sertifikatutsteders produkter, prosesser eller tjenester oppfyller spesifiserte krav, eller
- Gir tillatelse til at en sertifikatutsteders produkter, prosesser eller tjenester markedsføres eller brukes til angitte formåle eller under angitt betingelser.

Det kan synes som om lovbestemmelsen og direktivteksten ikke er helt like!

Direktivet sier at et offentlig eller privat organ er pålagt å føre tilsyn med overholdelsen av rettighetene. Dette pålegget fremgår ikke av forslaget til norsk bestemmelse.

Pålegget skal sikre et transparent system, der man kan kontrollere systemet og dermed sikre tilstrekkelig tillit.

Det er ikke sikkert man trenger dette systemet i Norge, men når departementet skriver at "definisjonen tar utgangspunkt i definisjonen av "frivillige akkrediteringsordninger" i artikkel 2 nr 13 i direktivet om elektronisk signatur" savnes en begrunnelse for endringen fra direktivtekst til den norske utkast til lovttekst.

Det er heller ikke sagt noe om kvaliteten på de spesifiserte krav som skal oppfylles. Det er mulig dette er hensikten, ettersom man ikke vet hvilke områder ordningen kan komme til anvendelse på. Ettersom bestemmelsene er gitt for å sikre tilliten til de som tilbyr sikkerhet

kan denne manglende presisering av nivået på kvaliteten innebære at ordningen mister den grunnleggende tilliten den er ment å tilby.

Med "frivillig godkjenningsordning" forstås at det skal være frivillig om partene ønsker å benytte seg av ordningen, dvs at det ikke er pålagt av myndighetene å benytte ordningen.

Det savnes en vurdering av behovet for at de som tilbyr en slik ordning skal være underlagt myndighetskontroll.

Tid og tidsstempling i forbindelse med elektroniske signaturer

Elektronisk *tidsstempling* er en teknikk som muliggjør at en kan stole på om et elektronisk dokument ble skapt eller signert på eller før et bestemt tidspunkt. I praksis benytter de fleste tidsstemplings systemer en tredjepart, en såkalt Time-Stamping Authority (*TSA*, "tidsstempel autoritet"). Et tidsstempel er dermed en digital attest utstedt av en *TSA* som sier at et elektronisk dokument har blitt presentert for *TSA*-en på et bestemt tidspunkt og medfører at det kan bevises at dokumentet virkelig eksisterte da.

En *tidsstemplingstjeneste* (*TSS*) er et sett med metoder og teknikker som gir langtids autentisitet til elektroniske/digitale dokumenter.

Hensikten med en *TSS* er å autentisere ikke bare dokumentet, men også tidspunktet da dokumentet ble presentert for autentisering.

Vi mener at tidsstempling og tidsstemplingstjenester vil bli nødvendig for at det skal kunne være mulig å benytte elektroniske signaturer og dokumenter på en slik måte at de kan sidestilles med tradisjonelle dokumenter og være gyldige for eksempel som bevis i en retts sak eller bevis på et eierskap.

Det finnes en offisiell legal tid, **UTC** (Coordinated Universal Time). For en tidsstemplingstjeneste er det naturlig å referere seg til denne tiden. Justervesenets nasjonale laboratorium deltar i det internasjonale systemet for å bestemme UTC og tilbyr, som det eneste i Norge, tilgang til denne for eksempel via internett.

Nøyaktighet og pålitelighet har tradisjonelt vært de drivende kreftene i utviklingen av teknologi for å opprettholde tiden. For de nye elektroniske anvendelsene av tid er ikke dette nok. Tidsstempler må i tillegg være *sporbare*, *sikre* og *etterprøvbare*. Slike tidsstempler vil ha følgende fordeler i forhold til "tradisjonell tid" basert på personlige datamaskiner alene:

- Sikkerhet for at tiden kom fra en offisiell kilde
- Sikkerhet for at tiden ikke har blitt manipulert
- En dokumentert sporbarhet slik at tiden kan etterprøves og er juridisk holdbar.

Ved bruk av *Public Key Infrastructue* (*PKI*) er det mulig å utvikle en løsning som tar hensyn til og sikrer seg mot de tradisjonelle svakhetene i de "vanlige" tidsstemplene fra datamaskiner.

PKI kan benyttes til autentisering av tiden i et sikkert hierarki av klokke og tidsstempel servere.

Med hilsen

Helge Kildal
justerdirektør

Harald Slinde
senioringeniør